

**Een socialer, duurzamer en groener Landgraaf,
daar gaan we voor!**

2022-2026

**GROEN
LINKS
LANDGRAAF**

Vastgesteld op de ledenvergadering van 25
januari 2022

Inhoud

Terugblik	3
Vooruitblik	4
Sociaal domein	5
Duurzaamheid	6
Wonen	7
Gemeentefinanciën	7
Cultuur	8
Natuur	8
Infra	9
Openbaar vervoer	10
Slotwoord	11
Kandidatenlijst	12

Terugblik naar periode 2018-2022

De afgelopen raadsperiode heeft GroenLinks Landgraaf zoveel mogelijk positief en constructief meegedacht vanuit een rol in de oppositie. Goede voorstellen werden gesteund, eventueel met ideeën om het voorstel nog beter te kunnen maken. Maar ook met een kritische blik: voorstellen die volgens ons geen voldoende sociale of duurzame insteek hadden, waar dat beter had gekund, werden kritisch beoordeeld.

De bedoeling was dat Thomas Boijmans begin 2020 terug zou treden als raadslid, en dat Mireille Haex die taak over zou gaan nemen. En toen kwam Corona. Een periode die het raadslidmaatschap er niet eenvoudiger op maakte, waar vergaderingen stopten, en later digitaal plaatsvonden. En een periode waar er veel werd gevraagd van iedereen. We bleven ook in die periode met een kritische blik kijken naar voorstellen die werden gedaan. In 2021 nam Mireille Haex de raadszetel dan toch over. Het afgelopen jaar heeft zij zich hard gemaakt om de Regionale Energie Strategie zo groots mogelijk te definiëren. Omdat de klimaatcrisis onafwendbaar lijkt, is het zaak om hier zo hard mogelijk mee aan de slag te gaan.

GroenLinks Landgraaf richtte zich ook op kleinere zaken, met grote impact. Zo werd de motie "regenboog-zebrapad" unaniem aangenomen, en zal deze worden aangelegd.

Binnen het sociaal domein zijn er flinke stappen gezet de afgelopen raadsperiode, met name binnen de jeugdzorg. We zijn trots op de vooruitgang die is geboekt, en zullen ons blijven inzetten voor de groepen die de hulp zo hard nodig hebben. De preventieve taak binnen de jeugdzorg heeft een start gemaakt. Een project dat veel geld kost, en waarvan de opbrengst pas veel later zal komen. Toch vindt GroenLinks Landgraaf dit project een absolute noodzaak.

Het armoedebeleid maakt goede stappen, al blijft hiervoor ook een zeer lange adem nodig. In combinatie met het preventie-akkoord binnen de jeugdzorg moet dit op termijn resultaten gaan boeken

Er is veel gebeurd de afgelopen periode. We zullen ons blijven inzetten om Landgraaf een sociale en duurzame gemeente te laten blijven. En met de hulp van onze inwoners gaat dat ook vast lukken!

Vooruitblik 2022-2026

GroenLinks Landgraaf wil dat Landgraaf op het gebied van duurzaamheid, de kartrekkersrol die het zo lang had, vol verve op zich zal blijven nemen. Er zijn nog veel stappen te nemen, veel lef te tonen, en veel vooruitgang te boeken.

Ook willen we dat in Landgraaf er hulp is voor eenieder die het nodig heeft, met een eerlijke verdeling van de lasten.

Hoe we dat willen realiseren, leest u in de volgende hoofdstukken.

Sociaal domein

Nog steeds krijgen de gemeenten in Nederland structureel te weinig geld, om alle taken die op hun bord werden gelegd, goed uit te kunnen voeren.

De afgelopen jaren zijn veel reserves aangesproken om de tekorten te kunnen opvangen. Onlangs heeft de gemeente Landgraaf een belangrijke overwinning behaald met betrekking tot deze tekorten, en werd het Rijk veroordeeld tot een grote nabetaling voor een aantal jaren. Vanzelfsprekend is dit goed nieuws, maar het is geen structurele oplossing.

GroenLinks Landgraaf wil graag dat hulp die nodig is, ook gegeven wordt. Zo snel als maar enigszins mogelijk is, zo adequaat mogelijk, en zinvol.

Dat willen we op de volgende manieren bereiken:

- Lever de zorg die nodig is en lever deze zo snel als mogelijk is. Iemand die thuiskomt van een heupoperatie moet vanaf dat moment huishoudelijke hulp kunnen krijgen als dat nodig blijkt, en niet pas 4 weken later. Als er een zorgvraag ligt, dient die zorgvuldig afgehandeld te worden, met oog voor urgentie indien dit aan de orde is.
- We blijven zeer kritisch kijken naar de grote zorgaanbieders met monsterwinsten. Geld wat bedoeld is voor de zorg, moet ook gebruikt worden voor de zorg aan onze inwoners.
- GroenLinks Landgraaf blijft zich inzetten om de regels die voor bijstandsgerechtigden gelden, op een menselijke manier worden toegepast. We hebben kunnen zien tot wat voor ellende de toelagenaffaire heeft geleid, met het tot de komma strikt toepassen van de regels.
Laten we de regels humaan toepassen, dat is uiteindelijk veel efficiënter.
- GroenLinks Landgraaf wil nog meer inzetten op armoedebestrijding. Armoede leidt tot korter leven met een slechtere lichamelijke en geestelijke gezondheid, tot een gevoel van uitsluiting. Door de armoede te bestrijden, winnen we zoveel meer voor onze inwoners!
- Schuldhulpverlening is een belangrijke pijler binnen de armoedebestrijding. Door dit integraal mee te nemen binnen begeleidingstrajecten, kan het hebben van schulden bespreekbaar worden, en kan de schuldhulpverlening sneller opgestart worden, waardoor nog grotere schulden voorkomen kunnen worden.

Duurzaamheid

Voor het bereiken van meer duurzaamheid zijn al veel stappen gezet binnen onze gemeente. Maar wij willen meer. We willen pilots met windenergie. Zowel windmolens op daarvoor geschikte locaties als kleine, onopvallende stille turbines op woningen. Daarbij maken wij wel de kanttekening dat leefbaarheid en draagkracht sleutelbegrippen zijn. Voor grote windmolens denken wij aan afgelegen locaties, bijvoorbeeld een afgelegen akker die een agrariër beschikbaar stelt. Daarnaast moet het mogelijk zijn voor burgers om de vruchten van deze energie te kunnen plukken. Denk daarbij aan mede-eigenaarschap via een energiecoöperatie of een lagere energierekening voor omwonenden. Dit nog steeds met als belangrijk punt dat de burger ontzorgt moet worden als deze deel wil nemen aan een van de mogelijkheden. Het moet zo eenvoudig mogelijk zijn, zodat er geen onnodige hobbels te overwinnen zijn voor onze burgers.

Verder willen we vooral verder op de reeds ingeslagen wegen. Duurzame afvalverwerking, waar mogelijk gasloos bouwen, of, indien dit niet mogelijk is, gereed maken om gasloos te wonen.

Met PALET (PARKstad Limburg Energie Transitie) willen we verder, en waar mogelijk zelfs meer dan de huidige afspraken. Afgelopen zomer liet zien dat de klimaatverandering een serieuze dreiging vormt voor onze inwoners. Het is nodig dat we allemaal bijdragen aan de vertraging van de klimaatverandering.

Wonen

Heel Nederland zucht onder de woningcrisis. Te weinig woningen, (veel) te dure woningen, te grote woningen, te kleine woningen. Er is veel werk aan de winkel. En dat is een extra uitdaging in een krimpregio, waar je zou verwachten dat er een overschot aan woningen zou zijn. GroenLinks Landgraaf heeft een paar ideeën hoe we daarmee aan de slag willen gaan.

- Een bewoningsplicht instellen voor kopers van eengezinswoningen of appartementen van 3 jaar. Op die manier willen we het opkopen door investeerders van woningen, die vervolgens woekerwinsten maken via verhuur, voorkomen.
- Bouwen naar behoefte. Dus levensloopbestendige woningen, appartementen voor startende jongeren, appartementen (eventueel in combinatie met medische of huishoudelijke zorg) voor ouderen. Doorstroming binnen de woningmarkt is een belangrijke drijfveer om dit te bewerkstelligen.
- Bij nieuwbouw, inzetten op duurzaam bouwen en wonen. Gasloos waar het kan, zonnepanelen als PV boiler (niet enkel zonnepanelen om stroom op te wekken, maar ook zonnepanelen die water verwarmen voor eigen gebruik in huis) zijn een integraal onderdeel van de bouw.
- Onderzoek de mogelijkheden van, en doe proeven met kleine, onopvallende stille turbines op daken, om ook op die manier energie op te wekken.

Gemeentefinanciën

Zoals reeds gezegd krijgt Landgraaf structureel te weinig geld van het rijk om alle taken zo uit te voeren als we graag zouden zien. De financiële reserves slinken hard. Waar we het liefst een lastenverlichting hadden gezien voor onze burgers, zal dat niet mogelijk zijn. Houd daarbij in het achterhoofd dat de economische schade door Corona ook nog lang na zal dreunen, en de spagaat waar de gemeente voor staat, is duidelijk. Een van de mogelijkheden is het verhogen van de OZB. Dit natuurlijk met oog voor de totale lasten van onze burgers, en eventueel een overgangperiode.

Cultuur

Cultuur hoort bij onze regio. Maar er is meer onder de zon dan de voetbalverenigingen en de muziekgezelschappen. Jongeren moeten uit meer kunnen kiezen, en dat "meer" mag al op de basisschool tentoongespreid worden. Er zijn zoveel meer mogelijkheden in Landgraaf. Van de Oefenbunker met al zijn stromingen en opleidingen naar turnverenigingen en dansscholen, van judoverenigingen naar het Theater Landgraaf met zijn voorstellingen en opleidingen. Het aanbod is zeer divers, diverser dan deze kleine opsomming. Laten we dat vooral promoten!

Natuur

GroenLinks Landgraaf is, als enige groene partij in de gemeente landgraaf, een groot voorstander voor meer groen. Groen waarin we kunnen recreëren, groen waar de biodiversiteit kans krijgt zich te ontwikkelen, groen voor de zuurstof voor onze inwoners. We zien dan ook graag dat bij nieuwbouw er meer aandacht komt voor groen tussen de woningen, als parkjes waar buurtgenoten elkaar kunnen ontmoeten, kinderen kunnen spelen, en als rustpunt voor iedereen die daar langs komt. Een divers groen, met verschillende bloemen, planten en struiken. Waar elk jaargetijde iets verrassends te zien is. We willen graag zien, dat er op meer plaatsen insectenhôtels worden geplaatst. Zowel bij bestaande als bij elke nieuw te ontwikkelen groenvoorziening. Insecten zijn de motor van de natuur! Meer aandacht voor de Wilde Bij is wat ons betreft ook een aandachtspunt waar werk van gemaakt moet worden.

Een laatste, maar wel zeer belangrijk punt, is onderzoeken of gebruikers van gemeentegrounden gehouden kunnen worden aan een verbod op gebruik van glyfosaat. Dit bestrijdingsmiddel is ontzettend schadelijk voor alle insecten, en zouden we niet moeten willen in onze gemeente.

Infra

Landgraaf ligt in een dichtbebouwde regio, waar de druk op het wegennet steeds hoger wordt. Toen in maart 2020 de wereld knarsend tot stilstand kwam vanwege de coronapandemie, merkten we opeens allemaal hoe stil het ook kan zijn, hoeveel vogels er fluiten, hoeveel schoner de lucht kan zijn, als er veel minder gemotoriseerd verkeer is. Laten we lessen trekken uit dat deel van de pandemie, en zoeken naar oplossingen om de verkeersdruk te verminderen, in elk geval in de dichtbebouwde gebieden in Landgraaf. We zijn geen voorstander van meer asfalt, wel voor een betere doorstroom van (vracht)verkeer, in samenspraak met de burger.

Ook in Landgraaf komen er steeds meer elektrische auto's. Er zijn al laadpalen bij de grotere winkelcentra. GroenLinks Landgraaf zou graag zien dat er onderzocht wordt of er behoefte is aan meer oplaadpunten in wijken, niet iedereen heeft immers de luxe van een eigen oprit om de auto op te laden. De bevordering van de veiligheid van de fietsers in Landgraaf hoort ook een voortdurend proces te zijn. Wij zijn voorstander van gescheiden fietspaden waar dat mogelijk is, en autoluwe zones in de directe omgeving van scholen en sportcomplexen, zodat de gebruikers veilig op de fiets hun school of sportaccommodatie kunnen bereiken. Een structurele oplossing voor de op veel plaatsen in Landgraaf voorkomende veel te smalle fietssuggestiestroken is een absolute noodzaak. In navolging van oplaadpunten voor elektrische auto's, zien wij ook graag oplaadmogelijkheden voor elektrische fietsen. Bij de winkelcentra en bij de grotere sportaccommodaties kan dit dan gecombineerd worden met de plaatsing van een afdak van zonnepanelen, zodat de fietsen beschut staan, en duurzaam opgeladen kunnen worden.

Openbaar vervoer

In het verlengde van voorgaande, is openbaar vervoer een zeer belangrijk middel, om de gemotoriseerde verkeersdruk te verminderen. Een goed ontsloten netwerk van treinen en bussen zorgt voor minder auto's op de weg. Nu het spoor Landgraaf-Heerlen verdubbeld gaat worden, willen we ook graag een betere verbinding tussen bus en trein bij station Landgraaf. Zeker met het oog op meer treinen richting Duitsland, zou een bushalte in de directe omgeving van het station een vanzelfsprekendheid moeten zijn. Daarnaast wil GroenLinks zich ook inzetten voor openbaar vervoer op afroep, op de plaatsen waar het reguliere openbaar vervoer niet binnen loopafstand bereikbaar is. Als wij willen dat mensen langer thuis blijven wonen, dan zal openbaar vervoer ook beschikbaar moeten zijn voor iedereen. Omnibuzz is een mooi alternatief, maar moet ruim van tevoren worden besproken, waardoor een spontaan uitje erg lastig wordt, waar de belbus enkel binnen Landgraaf rijdt, of naar het Zuyderland ziekenhuis. Binnen een stadsregio, is stadsvervoer een noodzaak!

Slotwoord

Dit programma is een korte samenvatting van onze ideeën en idealen. Maar laten we vooral onderstaan ideaal niet vergeten. Voor GroenLinks de basis van een mooie samenleving!

In Landgraaf moet iedereen die zich welkom wil voelen, ook welkom zijn, met wederzijds respect naar elkaar. Discriminatie gebaseerd op ras, godsdienst of levensovertuiging, seksuele gerichtheid, geslacht, nationaliteit, handicap, politieke overtuiging of de mate van werk, zal door GroenLinks nooit geaccepteerd worden.

Kandidatenlijst

1. Mireille Haex
2. Marleen Stijns
3. Marlies Hendrikx
4. Helma Gubbels-Korver
5. Jo Linssen
6. Aloys de Haan
7. Roger Janssen
8. Mohamad Alali
9. Caitlin Haex
10. Hanneleen van Dijk
11. Marcel Beckers
12. Ali Daliry